

Lehtna

Õ-kb.
Kool

birjandusringi

Meie Lõbe

almanakk

kevad 1964

Nr. 3

KEHTNA 8-KL. KOOL

KIRJANDUSRING

Meie Lõbe

ALMANAHH 1964.

KEVAD ≡

№р.3 ≡

S I S U K O R D:

- Aare Joorits   Tabamata äarded
- Märt Palandi   Dressöör
- Olime Asavi   Peab oskama
- Viktor Rebe   Inimesega on kergem
- Ain Vilibert   Tähtis päev
- Jaan Kaljula   )
Endel Ulevain   ) Kolm traktoristi
Raivo Preegel   )
- Tõnu Mahoni   , Sportlane
- Anja Kähar   Kas ainult seiklus?
- Jaan Kaljula   Reportaaž talispordist
- Karl Praakli   Räägulinn Kehtnas
- Juhan Tomingas   Kehtna, mu uus kodu
- Eevi Reinsoo   Räägulit Kehtna agrolinna
- Alli Mötsnik   Sirelites vanad talud...

Aare Joorits, VI kl.

Täbamata aarded.

Umbes hel päeval sõitsid mu vanemad Raplasse. Kui olin oma toimetused toimetanud, tahtsin minna kalale, Varsti läksingi tähtsalt läbi küla, õngeritv õlal. Tahtsin vanemaid kodus üllatada, kui nad kodust kõõgilaualt leiavad hunniku kalu, üks neist nii suur, et paneb otse hämmastama.

Unistasin, kuni jõudsin jõeäärde. Valisin välja sügava, taimerikka koha. Seadsin õnge korda ja viskasin vette. Korraga nägin, et kaldast kaugel helgib vees mingi asi. Hakkasin kaigast otsima, et seda põnevat leidu veest kätte saada. Lootsin sealt leida mingi rahapoti või mingi suure väärtasja. Oli ju seal liigida! muistendist tuntud Kuldallikas, kuhu kullakast uppunud. Kui nüüd leian varanduse, siis võin vanemaid alles üllatada!

Raha- ja kalahunnik kõrvuti!

Viimati leidsingi hea kaika. Hakkasin nüüd seda eset jõest püüdma, aga kaigas oli liig lühike. Siiski upitasin edasi, sest parimat tolgast ei leidnud. Juba puutus kaika ots seda aaret, kui äkki kukkusin sumdi! vette. Õnneks sulpsasin ühe palgi lähedale, millest ma kukkudes sain kinni haarata. Vool ^{võis} mind palgiga keskjõge. Tõmbasin tugevasti kättega ja hädavaevu sumasin kalda. Härde tagasi. Kui sinna jõudsin, olin tublisti väsinud, kuid kuidagi rohututtidest kinni hoides, vinnasin enda kaldale. Märjalt kaladeta koju minna ma ei tahtnud, nii hakkasin end seal kuivatama. Väänasin riided välja ja riputasin pöösastele kuivama. Nad ei olnud just väga kuivad, kui end riietasin. Alles nüüd tuli mulle õng meelde.

Noh, purikas, tule nüüd! Käisin sind isegi vees külastamas. Proovisin õnge välja vinnata - see oli õige raske. Tähendab suur kala on otsas. Tirisin õnge välja ja jäin hämmastusest tummaks: õnge otsas oli ainult suur mudane kaigas. Säh sulle suur kala!

Aga kullapotti ma enam koukima ei hakanud. Kullap seegi oli mõni konservikarp ja ei muud paremat ühtki.

Märt Palandi, VII kl.

Dressoor

Mulle meeldib väga tegeleda õpetamisega. Kui ma olin veel väike poiss, oli meil kass, kelle nimi oli NURR. Ta oli laisk, ei viitsinud hiiri püüda ja mina otsustasin, et mis tast tühjast niiviisi kasu on, parem õpetan ta õige laulma. Seadsin kohe kindla päevarežiimi kassi jaoks seinale ja hakkasin Nurri sellega järgi õpetama. Kass aga ei tahtnud lauluõppimisest kuulda, Nägin temaga palju vaeva, kuid tulemusteta. Siis tulin uuele mõttele: kassile peab andma uue nime, mis õpetatud kassile kohane. Korraldan talle nimepäeva, milleks õmblien ka pidukleidi. Tuhnisin ema õmbluslõiget, kuid kassi ülikonnaks ei leidnud midagi kohast. "Laotasin" siis Nurri suurele paberile pikali ja püüdsin lõiget joonistada. Aga kas tema siis paigal püsib, nagu õmbleja juures vajalik. Ta rabas käpaga pliiatsit, kargas krapsti, püsti, ja jooksis voodi alla. Nägin palju vaeva, kuni sain lõiked ja kassi peokleidi valmis.

Järgmisel päeval tulid naabripoissid külalisteks ja PRINTS
pandi pidurüüsisse. Kui peotseremoonia läbi, tahsin päeva-
kangelast laulma panna. Arvasin, et mu Prints tuleb selle-
ga ilusasti toime, aga tema ei teinud suudki lahti.

Minul läks kops üle maksa ja teatasin pidulistele:
"Sel kassil ei ole üldse lauluandi, seepärast ei aita ka
nimi Prints mitte kui midagi, vaid ta on rumal kass!"

Õie Asavi, VI kl.

Peab oskama

Naabri koeral Sambol olid pojad. Kord tuli ta koos
oma kutsikatega meile ja meil oli väga lõbus.
Kui ta ära läks, jooksid teised kutsikad talle
järele, aga üks mustakirju kutsikas eelistas meile jääda.
Ta lubatigi meile, mina hakkasin talle süüa andma ja teda
õpetama. Saime sõpradeks, ta vahtis mind truult, ja ma and-
sin talle nimeks Vahti. Kui talle kaussi piima valasin,
hakkas ta kohe lakkuma, ilma igasuguse kombekuseta.
Aga mina tahtsin, et ta oleks küsinud ja sitsinud.
Algasin Vahti õpetamist kondiga. Jooksin ees, tema järel,
ja muud kui rebib mind kleidisabast. Andsin talle kondi
kätte ja hakkasin paremaid õppeviise välja mõtlema.
Sitsisin talle mitu korda ette, aga tema ei proovinudki
mulle järgi teha. Sain juba ägedaks ja karatasin: "Noh,
mis sa, hull, vahid, kui sa ei sitsi!"

Tema tõmbas saba jalgade vahele, tegi süüdlase näo ja hakkas niitsuma. Sain aru, et kurjaga ei tee siin midagi. Viimaks ta hakkas taipama, mida mina temalt tahtsin ja ta saigi sitsimise selgeks. Siis õpetasin teda veel küsima. Kordkorralt läks õpetamine paremini, ei tea, kas sai tema targemaks või läks õpetaja osavamaks. Igatahes õppeedukus oli sajaprotsendiline. Nüüd viin ma ta toidu juurest eemale, panen siis sitsima. Tema tõuseb püsti, tuleb kahele jalale toidu juurde ja küsib haugatades. Olen päris rõõmus, et sain Vahtile need kunsttükid selgeks õpetada.

Viktor Rebo, I kl.

Inimesega on leroem

Rein on kaunis suur poiss, aga rattaga sõita ei osanud. Mina siis ütlesin: "Tahad, ma õpetan sulle rattasõidu nagu naksti selgeks.!" Tema mulle hea meel ja ütles mulle: "Viktor, ole hea, õpeta, ma teen siis sulle ka midagi head." Lubas pühapäeva hommikul meile tulla, ja siis algas ^{kuul} meie rattasõidukursus esialgu ainult amatööridele. Koduteel ~~ma~~ mõtlesin ja mõtlesin, kuidas ma küll Reinule seda sõitu õpetama hakkan. Kui nüüd kuski mõni õpik leiduks, jaseks Reinul selle hästi selgeks tuupida. Tund algas mul päris ette valmistamata. Lippasin kuuri alla, tõin ratta ja ütlesin oma õpilasele: "Ega siin ^{ole} suurt õpetada midagi. ~~ole~~, katsu ^{ke} sõita. Pidurdada tuleb, vaata, nii!" Tegin tema ees väikese sõidu.

Rein võttis ratta, vaatles seda, pani jala pedaalile ja tõukas siis rattast. Algul ei läinud selline ühe jala-
ga sõit kuidagi. Rein lendas parlaatsti, rattaga hunni-
kusse. Siis hoidsin mina rattast kinni, Rein ronis ratta-
le ja proovis sõita. Tasapisi hakkas asi edenema ja mina
lasksin tagant lahti, Reinule sõna lausumata. Rein arvas,
et ma hoian kõvasti kinni, ja sõitis rahulikult edasi.
Ta sõitis umbes 150 m, siis juhtus tagasi vaatama. Kui ta
nägi, et ma kinni ei hoidnud, kukkus maha. Tähendab, kui es-
ennast usaldad, siis ei kuku, aga kui kardad, siis kukud.
Tegin talle selle ka sõnadega selgeks ja ütlesini: "Noh
pöörata nüüd üksi edasi, mul pole sulle enam midagi õpe-
tada."

Nii saigi Rein rattasõidu selgeks, mina olin olnud
instruktoriks, aga tema olevat sõitu õpetanud juba teis-
telegi.

Tähtis päev

Ain Vilibert,
VIII kl.

oorari elus juhtub sageli, et ei oska oma ajaga midagi peale hakata. Kui katsudki midagi üritada, jääd konksu taha kinni: "Miks sa ei õpi, sul ju puudulikud hinded!" Aga õppimisest oled tüdinud ja vajaksid mingit meelelahutust, nii et hinges tuleb tusk peale. Niisugusel korral on ülekõige, kui sul on sõpru, s.o. samasuguseid meelehädalisi. Aga neid leidub igas koolis. Näiteks hiljuti tulid nad kokku ja algatasid mõtteasutame kooli orkestri, meil ju mängumehi on. Aga kes juhendab, see teeb muret. Siis korraga enne nääre astus õpetaja Reino, kes meid alati on sportima õhutanud, meie juurde ja ütles: "Poisid, kas teate, mis mõte mul on? Asutame kooli orkestri!" Oh sa jutt, see ju meie mõte! Läksime pärast tunde rahvamajja, nimeilt Kalle Sädem ja Märt Pajandi VII klassist, Tõnu Mahoni, Endel Ülevain ja mina VIII klassist. Õpetaja Reino mängis ise kaasa, saksofoni või klarnetit. Mis ta nüüd orkester, aga vähemalt ansambel. Mina võtsin endale kontrabassi. Me harjutasime nädalas kaks korda, aga kui kuulsime, et peatsel koolipeol on me debüüt, siis

sattusime päris hoogu. Endel sõitis Raplasse, kust ostis
uue kitarrri. Eks uue pilliga lähe ikka mõnusamini.
Harjutasime hoolega, et ei jääks rahva ees häbisse.
Minule isiklikult oli see esinemine suureks elamuseks,
sest pärast neljandat klassi ei ole ma enam peolaval
esinemud.

Nagu kõik enne esinemist, nii olin minagi väga
erutatud. Kartsin, kas mu sõrmed kuulavad mu sõna.
Kui siis rahvamajas pidime pillidega läbi saali mi-
nema, tundsin sadu uudishimulisi pilke endal ja mu
kontrabassil, kuulsin sosistamist, nimetati ^{minu} mu nime —
seljal oli päris palav, pill tundus kuidagi raskena.
Kui lava ees pöördusime rahva poole, oli mul tunne, et
kõik vahivad aina mind. Lavale asuski poiste ansambel,
keda pidime saatma. Esimest laulu "Kui noored mehed"
saatis õpetaja Hargisk klaveril üksi. Selle laulu ajal
hakkas mu rambipalavik vähenema. Ilmus teadustäja ja
kuulutas: "Teiseks "Tee sadamasse" orkestri saatel..."

Mängu algul, esimese tõmbe ajal tundusid sõrmed nii
kohmetuna, et tõmbasin pillikeelt valel ajal. Vaatasin
kohe saali, kas mu veast keegi aru ka sai, kuid keegi

ei teinud õnneks väljagi...Lasksin edasi. Kui laul lõp-
pes, algas niisugune aplaus, mida ei o^{ks} võinud arvata.
Pidime pala kordama. Nüüd tõmbasin ^{keeli} ~~keeli~~ juba palju
julgemalt. Oli tunne, nagu oleksime pilliga juba vanad
sõbrad.

Pärast eeskava algas tants. Mu julgus^{ajana} kasvas
Kui juhtubki midagi, eks tantsijad vabandavad, sest ole-
me õpilased, algajad. Kuid kõik läks hästi ja me saime
rohkesti kiita. Nüüd muutusid orkestritunnid veelgi
meeldivamaks. See tuleproov oli meile mitmete tähtis
päev tema elus, minuie aga kindlasti.

Kolm traktoristi

Jaan Kaljula, VIII kl.

Jgahele on oma elu jooksul olnud midagi suurt ja
tähtsat. Minul oli mu tähtis päev seoses traktor-
ga. Juba viieaastaselt köitis mind see, kui isa traktoril
töötas. Kui aga viienda klassi lõpetasin, saadeti mind
kordam põllule isale lõunat viima. Suvi oli oma haripunkti

ületanud ja käisid parajasti kesaharimistöös. Jõudnud
põlluäärde, nägin eemal traktorit ja mingit masinat, mis
uppusid tolmupilve. Istusin lepapõõsa juurde villu ja
jäin ootama. Õhk virvendas ja isegi varjus kippus kuu-
mus liiga tegema. Varsti keeras aga traktor minu ees rin-
gi ja peatus siis. Masinast väljus õlistes ja tolmustes
riietes mees - minu isa. Andsin jõudu, ta võttis minu käest
lõunasöögi ja me istusime puude varju. Arutasime seal üht-
teist põllumajandusest, kuni jutt jõudis traktoristi-
deni. Järsku ütles isa, et ma võiksⁱⁿ õige teha mõned rin-
gid traktoriga, mis meie ees nii salatsevalt lõdises.
See tuli mulle nii ootamatult, et erutusin väga. Aga ette-
panek oli nii ahvatlev. Et ma üksi temaga midagi ei jul-
genud peale hakata, siis otsustasime algul juhtida teda
kahekesi. Võib-olla ma oleksin masina juhtimisega ka üksi
toime tulnud, aga ta järel oli ju randaal, mille käsitse-
misest ma midagi ei teadnud. Esimesel ringil olin ^{mina} nagu
moe pärast, sest isa ^{ise} sikutas ~~ise~~ kangil. Järgmisel rin-
gil vahetasime kohad. Tema oli nüüd reisija, mina juht.

Oi kui põnev see oli!

Vajutasin jalaga tugevasti siduri pedaalile. See oli raske, nii et tuli selg sirgeks ajada. Käega aga tirisin ragisevat käiguvahetushooba. Kui ma jala tõstsin sidurilt, hakkas traktor edasi liikuma. Kohe käis kerge tunne südamest läbi, sest nii kuidas ma kangi tõmbasin, nii ka raudruun end pööras. Kõik oli korras, ainult et iga kord, kui ma pidurile vajutasin, toimusid pöörded liig järsult. Isa ütles selle kohta, et küll ma harjun varsti ka sellega. Ma olin ringi kümme randaalinud, kui olin juba väsinud ja higine. Jätsime raudruuna seisma. Vaatasin isale nii tänuhulka otsa. Ta naeratas ja ütles: "Tänaseks aitab. Kas homme jätkame?" - "Oleks tore küll!" Ma astusin maha ja jätkas tööd. Koju minnes pöördusin mitu korda ümber ja vaatasin tagasi, kuidas traktor eemal vuras ja randaalitaadrikud löikasid rohukamarat. Astusin aeglaselt ja mõtiskledes koosteed. Olin ^{teinud} ~~teinud~~ traktoril tööd ja tundsin enda tähtsust. Olevat ühiskonnaga ^{kassavad} ~~vajalikku~~. Homme jätkan oma õpingut. Kui koju jõudsin, tõmbasin kalendrisse sellele kuupäevale tugeva kriipsu alla, sest see oli tähtis päev.

Endel Ülevain, VIII kl.

See oli koolivaheajal. Põllul pöristasid traktorid ja muldasid kartuleid. Ma ei tundnud nende vastu just erilist huvi ja askeldasin niisama tühja-tähjaga. Aga ükskord ütles isa: "Tule, Endel, põllule, ma õpetan sind traktoriga sõitma." - "Sõitma?" - "Ei, päris töötama kohe!" Olin nõus ja astusin põnevssaga põllu poole. Isa astus traktorile ja mina istusin ta kõrval. Maast vaadates paistis see traktor nii väike, et teda kutsuti "Sipelgas", aga kui ma ta peale istusin, siis tundus, nagu istuksin ehtsa MTZ-51 peal.

"Vaata nüüd hoollega, kuidas see töö käib!" õpetas isa ja hakkas pihta. Ta lülitas käigu sisse, laskis siduri aeglaselt lahti ja liis gaasi. Traktor veeres edasi ja jättis enda järele mustendavad kartulivaod. Sõitsin niimoodi mitu ringi ja jälgisin, kuidas isa töötab. Panin tähele, kus jooksevad traktorirattad, kuidas minnakse kividest mööda ja palju muud.

Äkki ütles isa: "Noh, proovi ka!"

Olin rõõmus ja erutatud, et pidin traktorilt alla kukkuma.

Nüüd siis ongi see tähtis moment. Vahetasime isaga kohad, mu töö algas. Kõrvalt vaadates oli mul kõik selge, aga kui ise rooli taga istusin, olin kohmetu ega osanud kustkiht pihta hakata. Kõik keerlesid: sidurid, pidurid, gaas, käigu- ja kangid ja teised juhtimisseadmed. Kartsin, et isa ütleb: "Noh sa ei julgegi proovida."

Tasapisi hakkas mu peas juba midagi koitma. Lülisin siduri välja, panin käigu sisse ja enne, traktor nõksatus kohalt. Hoidsin rooli nii tugevasti, et käed läksid märjaks. Ometi ei läinud esimene ring kuigi hästija paiguti läksid vaid segi. Pea aga paranes mu juhtimisoskus. Edaspidi töötasin päris üksi ja teenisin suve jooksul kenakese summa - 75 rubla. See oli rida raskeid, aga õnnelikke tööpäevi, millest esimene oli kõige huvitavam ja õnnelikum.

Raino Preegel,
VIII kl.

Ügissuvel enne koolitöö algust käisin ma koolimajas raamatuid toomas. Koduteel kohtasin kehtna sovhoosi peaaegronoomi sm. Mütsi. Ta küsis minult, kas ma ei tahaks tulla neljaks päevaks üht traktoristi asendama. Mulle oli see saaraseks üllatuseks, et ei pääsenud algul vastamagi. Pikapeale sain sõnadsuhu: "Oi, küll tahaks... tulen küll..." - "Ole siis homme kell 8 sovhoosi tööjuhatuses!" ütles sm. Müts ja tsiklile gaasi andes kiirustas edasi.

Tähendab sovhoosis on juba märgatud, et ma traktorit juhtida oskan. Panin raamatud ära, siis ruttasin jõe äärde, et poistele ka oma uudisest kuulutada.

Järgmisel hommikul läksin varakult sovhoosi; sepi-koja ettekus toimuski tööde juhakamine. Traktoristidest olin mina esimene, teisi kedagi ei tulnud nii pea. Ilmus sm. Müts ja juhatas mulle garaažis ühe traktori. Takserisin seda asjatundlikult ja suure huviga. Teised

traktoristid naljatasid: "Noh, mis tõi tõi vahid, tõmba käima ja pane löikama!" Vajutasin starterile ja kuulsin, kuidas mootor müdisedes käima hakkas. Nüüd panin vee radiaatorisse ja sõitsin garaazist välja. Tööks anti mulle turvast põllule vedada. Pöördusin naftabaasi kütust võtma. Vastutulijad vaatasid minu meelest mind ja minu masinat. Mina olin nii uhke, nagu ei kunagi elus. Kuid poisid mind nägid, silmitsesid nad mind huvi ja kadedusega. Ma tundsin nende pilke oma seljal, et oli natuke palav. Aga kõige toredam oli, et traktor kuulas mu sõna. Sepsa Jüri vaatas mind kurvalt. Hea küll, homme luban ka teha natuke roolis istuda. Nii sõitsin turbaid tooma, järelvanker taga. Oli tõesti tähtis päev minu elus.

Tõnu Mahoni

VIII kl

Sportlane.

M

inu tähtis päev ei kukunud ootamatult mulle süle, vaid ma valmistasin teda ette enam kui

aasta. Uue direktori saabumisega meie kooli paranesid sportlaste treeninguvõimalused: meile anti spordiklass.

kus saime ka talvel hästi treenida. Ma käisin kord nädalas Rapias spordikoolis, kust sain häid juhiseid. Nii elas sin pidevalt treeningu tähe all. Sellel oli kindel eesmärk, millele olin endale seadnud juba aasta tagasi, viimastel rajoonivõistlustel. Vaatasin tookord kadedusega mu võitjaid, kes seal uhkeildasid, ja otsustasin, et aasta pärast olen nende vääriline. Nüüd siis pidasin meeles treeneri sõnu: "Treeni ajati teadlikult ja õpi vigadest!"

Ega see kõik läinudki nii roosiliselt. Vahel tulid mulle sellised tujud, et tahtsin kõik nurka visata. Aga siis võideldes enesega otsustasin jääda otsusele truuks.

Kevad tuli ja lähenes kauaoodatud võistluspäev. Viimastel päevadel olin treeningukoormust vähendanud, astusin ~~sa~~ kindlalt sammul võistlustele vastu.

Sinna sõitsime lahtise autoga, mis keerutas toimu üles, nii et päralt jõudes olime toimused kui jahukotid. Positiivselt ei mõjunud seegi, kui nägin kogunemas nii palju võistlejaid. Suure pinevusega tegin eelsoojendust, ise kuulatades, kas mind juba ei hüüta. Et mitte närveerida, püüdsin mõelda millestki muust. Vaatlesin spordivaljakut. Laia pruuni lindina kulges 400-meetriline jooksurada umber v

väljaku. Oma koha on leidnud kõrgus- ja kaugushüppekastid, töuke- ja heiteringid ning odaviskesektor. Väljaku ääres oli tribüün ja ehitis, kus asusid sekretärid ja reporterid. Silmapaistval kohal lehvis võistluslipp, mis avamisel heisatakse ja võitluste lõppedes langetatakse. Olin andunud vaatepildi silmitsemisele, kui kuulsingi oma nime hüütavat. Jooksin kõrgushüppe kohale ning tähtis silmapilk algas. Kordkorralt jäi võistlejaid vähemaks, kuni lõpuks hüppasin mina üksi. Nüüd siis tulebki realiseerida minu unistus: ületada rajooni rekord. Palusin hüppelatt panna 2 cm. kõrgemale kui rajooni rekord. Hüppasin, kuid tagajärjetult. Kuulsin mõnede vaatajate hulgas t pilkavaid märkusi, ent ma ei kaotanud rahu, vaid meenutasin treeneri sõnu: "Hüppa õhku!" Teise katse puhul lendasin sujuvalt üle latti, seda riivamata. Kui kuulutati mu hüppe tagajärge, tundsin erakordset suurt rõõmu, aga veel enam: olin uhke, et olen iseene peremees. Nüüd panen ka õpingutele täiskäigu peale ja siis edasi uute eesmärkide poole.